

Emissies naar riool, 1990-2014

Indicator | 20 juli 2016

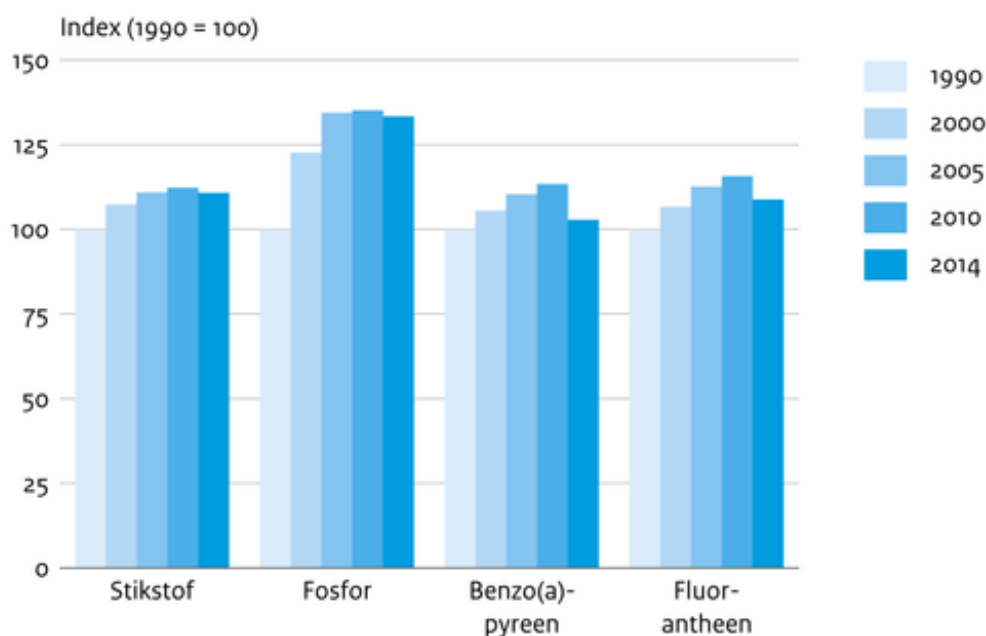
U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

De trend in emissies via (afval)water naar het riool wordt voor een groot deel bepaald door de lozing vanuit consumenten en zijn in de tijd redelijk stabiel. Ten opzichte van 2013 zijn de emissies van stikstof, koper, nikkel en lood licht gestegen.

[figuurgroep]

Emissie naar riool

Trend stikstof, fosfor, PAK's

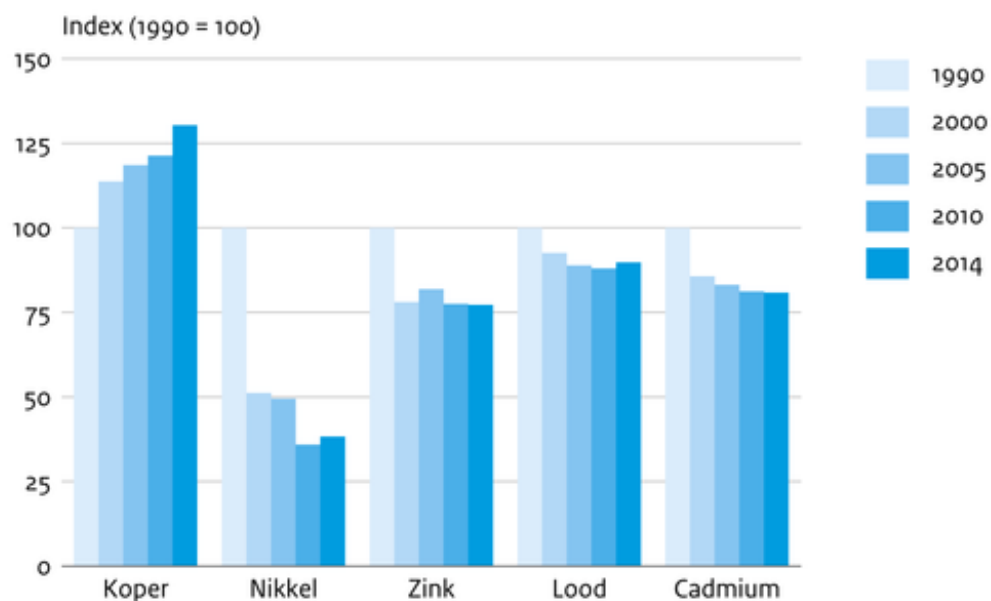
Bron: Emissieregistratie

CBS/jul16
www.clo.nl/nlos8501

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xlsx\)](#) [3]
- [Download data \(ods\)](#) [4]

Emissie naar riool

Trend zware metalen

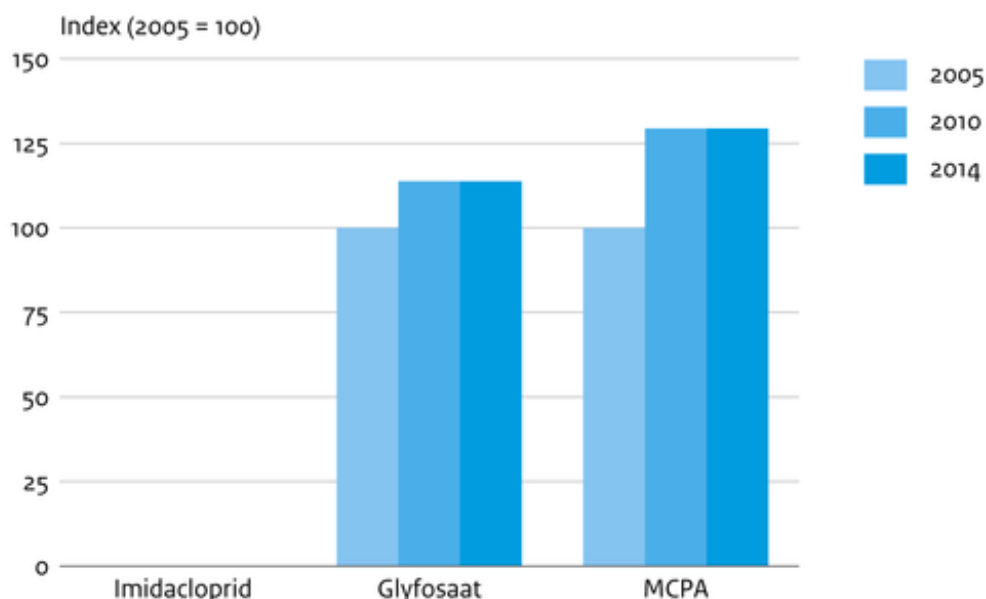
Bron: Emissieregistratie

CBS/jul16
www.clo.nl/nlo58501

- [Download figuur](#) [5]
- [Download data \(xlsx\)](#) [6]
- [Download data \(ods\)](#) [7]

Emissie naar riool

Trend gewasbeschermingsmiddelen

Bron: Emissieregistratie

CBS/jul16
www.clo.nl/nlo58501

- [Download figuur](#) [8]
- [Download data \(ods\)](#) [9]
- [Download data \(xlsx\)](#) [10]

[/figuurgroep]

Wat zijn de belangrijkste bronnen van emissies naar het riool?

De emissies via (afval)water naar riool geven een beeld van de verontreinigingen zoals ze uit de verschillende bronnen geloosd worden op het rioolstelsel. Bij vrijwel alle stoffen is het aandeel van de huishoudens het grootst. Bij de PAK's en zink zijn ook de emissies uit de doelgroep verkeer en vervoer van belang. Via slijtage van banden en remmen en lekkage van olie komen deze emissies via afspoelend hemelwater in het riool. Deze emissies houden gelijke tred met de bevolkingsgroei respectievelijk de toename van het verkeer en zijn daarom stabiel in de tijd of stijgen soms licht. Relatief grote bronnen voor nikkel, stikstof en fosfor zijn de industrie en de afvalverwerking. Bij de bestrijdingsmiddelen zijn de emissies stabiel. Glyphosaat en MCPA worden veel toegepast in het stedelijk groenbeheer en belanden via afspoeling van de behandelde oppervlakken in het rioolstelsel. Voor het insecticide Imidacloprid zijn geen gegevens bekend over de emissies naar riool, dus deze stof komt niet voor in de figuur. De stof komt alleen in het milieu terecht via uit- en afspoeling naar het oppervlaktewater.

- [indicator=nl0085]

Maatregelen

De afgelopen decennia zijn de meeste, relatief gemakkelijk te nemen maatregelen al genomen. Bij de aanpak van diffuse bronnen is er sprake van complexe regelgeving en veel actoren, waardoor de emissies op riool nog niet echt dalen.

- [indicator=nl0080]

Reductie van de emissies vindt plaats op de rioolwaterzuiveringsinstallaties

Voor de meeste stoffen geldt dat de emissies op het riool door behandeling op een rioolwaterzuiveringsinstallatie uiteindelijk fors verlaagd worden. De hoeveelheid die uiteindelijk het oppervlaktewater bereikt is, afhankelijk van de stof tussen de 50 en 90% lager dan de oorspronkelijke emissie.

- [indicator=nl0515]
- [indicator=nl0550]

Referenties

- Emissieregistratie (2016). Jaarcijfers 2014. RIVM, Bilthoven; PBL, Bilthoven; CBS, Den Haag; RWS-WVL, Lelystad; Alterra, Wageningen; Deltares, Utrecht; RVO, Utrecht en TNO, Utrecht. <http://www.emissieregistratie.nl> [11].

Relevante informatie

- [indicator=nl0044]
- [indicator=nl0149]
- [indicator=nl0085]
- [indicator=nl0586]
- [indicator=nl0514]
- [indicator=nl0103]
- [indicator=nl0518]
- [indicator=nl0114]
- [indicator=nl0133]
- [indicator=nl0139]
- [indicator=nl0515].

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Emissies naar riool

Omschrijving

De emissies via (afval)water naar riool geven een beeld van de verontreinigingen zoals ze uit de verschillende bronnen geloosd worden op het rioolstelsel.

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek, in samenwerking met de Emissieregistratie (Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieuhygiëne, Planbureau voor de Leefomgeving, Centraal Bureau voor de Statistiek, Rijkswaterstaat-WVL, Deltares, Wageningen Universiteit-Alterra, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, TNO)

Berekeningswijze

Voor een uitgebreide beschrijving van de berekeningsmethoden wordt verwezen naar de methodebeschrijvingen op de website van de [Emissieregistratie](#) [11]

Basistabel

Alle data opvraagbaar op [Emissieregistratie](#) [11]

Geografisch verdeling

Nederland, provincie, stroomgebied, waterschap, afwateringseenheid

Andere variabelen

Belasting oppervlaktewater, bodememissies, luchtemissies, luchtemissies volgens IPCC
In totaal circa 300 stoffen
Circa 1600 emissieoorzaken en circa 1000 (individuele) puntbronnen

Verschijningsfrequentie

In mei definitieve cijfers t-2

Achtergrondliteratuur

Methoden: op de website van [Emissieregistratie](#) [11] achter Overzicht documenten
Begrippen: op de website van [Emissieregistratie](#) [11] achter Begrippenlijst

Opmerking

Voor nadere uitleg over de begrippen emissies en belasting: zie: [indicator=nl0149].

Betrouwbaarheids codering

C (Gemiddeld; afhankelijk van emissieoorzaak en stof); Per bron of groep van bronnen is de betrouwbaarheids codering te vinden in de factsheets op de website van de Emissieregistratie

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2016). [Emissies naar riool, 1990-2014](#) [12] (indicator 0585, versie 01 , 20 juli 2016). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl058501>

Links

- [1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0585>
- [2] https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0585_001g_clo_01_nl.png
- [3] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0585-001g-clo-01-nl.xlsx>
- [4] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0585-001g-clo-01-nl.ods>
- [5] https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0585_002g_clo_01_nl.png
- [6] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0585-002g-clo-01-nl.xlsx>
- [7] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0585-002g-clo-01-nl.ods>
- [8] https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0585_003g_clo_01_nl.png
- [9] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0585-003g-clo-01-nl.ods>
- [10] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0585-003g-clo-01-nl.xlsx>
- [11] <http://www.emissieregistratie.nl/>
- [12] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl058501>